

Daslook, citroenmelisse, roomse kervel, maarts viooltje, bosaardbei

Een schaduwborder bestaat uit kruidachtige vaste planten afkomstig van de noordelijke bosrand of van de onderbegroeiing uit bossen. Die vaste planten blijven in je border.

Weinig licht nodig

In de natuur groeien die planten in de rand van het bos. Ze hebben dus weinig licht nodig en gedijen goed in de stad op plaatsen met

Planteigenschappen

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Hoogte (cm)	Bloeiperiode (maand)	Kleur bloei	Eetbaar	Oogst
VOCHTIGE BODEM						
Allium ursinum	Daslook	30	5	Wit	Bloem, blad	Van februari tot mei
Melissa officinalis	Citroenmelisse	20-50	7-8	Wit	Blad	Tot aan de bloei
Myrrhis odorata	Roomse kervel	40-120	5-6	Wit	Blad, bloem, zaden	Vanaf vroeg voorjaar
MATIG VOCHTIGE BODEM						
Viola odorata	Maarts viooltje	10	3-4	Violet	Bloem	In maart en april
DROGE BODEM						
Fragaria vesca	Bosaardbei	tot 15	4-6	Wit	Vrucht	Zodra ze rijpen in juni tot de herfst

Wanneer en hoe plant je?

- Plant bij voorkeur in april. Eventueel kan het ook in september.
- Vertrek je van gazon? Haal dan de graszode weg door ze af te pluggen met een spade.
- Zet je plantjes eerst uit op de locatie (nog in hun pot). Zo kun je ze mooi schikken.
- Zet de hoge planten in het midden van de border, niet tegen een muur. Ze zouden dan schuin weg groeien van de muur.
- Maak een put die 2x zo breed is als de kluit, en 1,5x zo diep. Zet de plant in de grond en vul aan met grond. Duw aan met de hand voor een goed contact tussen wortel en grond. Duw nooit aan met je voeten. Dat is te agressief voor een borderplantje.
- Na het planten bedek je de naakte bodem tussen de planten met mulch (houthaksel of gevallen bladeren).
- Geef onmiddellijk genoeg water.

veel schaduw, tegen een muur die gericht is naar het noordoosten of noordwesten. Als de muur op het noordoosten gericht is, valt er nauwelijks regen aan de voet van de muur. Daar is je keuze dus beperkt tot planten die op droge of matig vochtige bodem groeien.

Wat heb je nodig om je schaduwborder aan te leggen?

- Je hebt plantjes nodig, ongeveer 5 per m².
- Je hebt mulch nodig om de bodem te bedekken. Gebruik mulchmateriaal dat afkomstig is uit een gelijkaardig milieu als het bos, dus houthaksel of gevallen bladeren.

Daslook © Velt vzw

Wieden en ander onderhoud

- Het duurt ongeveer drie jaar voordat je border helemaal dichtgroeit. Dat betekent dat je de eerste twee jaar flink moet wieden. Wied het gras van tussen de planten met de hand of met een sikkel. Verwijder ook op tijd de zaailingen van houtgewassen. Zodra ze flinke wortels hebben, wordt dat moeilijker.
- Vanaf het derde jaar volstaat één grondige wiedebeurt in april.
- Als de mulchlaag verdwijnt, kun je die weer aanvullen met grasmaaisel of stropelletts.
- Laat de border staan in de winter. Hij levert voedsel en schuilplaatsen aan insecten. Na de winter kun je de resten gemakkelijk wegplukken met de hand. Gebruik ze als strooisellaag in de border.

Hoe en wanneer kun je oogsten?

- Oogsten kan vanaf het derde jaar, als de border gesloten is.
- Oogst het blad of stengel al in het vroege voorjaar. Daslook en maarts viooltje zijn voorjaarsbloeiers: ze bloeien voordat de kroon van het bos dichtgroeit.
- Citroenmelisse: Als de stengels bloeien, stopt de plant met groeien en maakt hij geen vers blad meer aan. Om langer te oogsten, kun je de bloei uitstellen door de bloemknoppen te verwijderen.
- Bosaardbeitjes maken vruchten vanaf juli tot aan de herfst.

Hoe gebruik of verwerk je je oogst?

- Gebruik het verse blad in thee, slaatjes, soep, vinaigrette. Daslook kun je gebruiken als bieslook (het blad) of in pesto.
- Roomse kervel heeft een zoete anijssmaak.
- De gesuikerde bloemen van het maarts viooltje kun je gebruiken op gebak.
- Bosaardbeitjes hebben een hoog gehalte aan vitaminen en mineralen, vooral vitamine C.

Schaduwborders in de stad

- **Biodiversiteit**
Een schaduwborder lokt allerlei beestjes. In het groeiseizoen komen insecten af op stuifmeel en nectar van de bloemen. In de winter levert de border schuilplaatsen en lekkere zaden.
- **Beleving**
De bloemen en de geur van de planten maken de ruimte ook visueel aantrekkelijk en zorgen voor extra beleving in de stad.